

แบบฝึกการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ตามแนวประเมินผลนานาชาติ (PISA)
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สถานการณ์ที่ 1 เรื่อง วาฬเพชฌฆาต (Killer whales)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความแล้วตอบคำถาม

ที่มารูปภาพ : <http://www.saveoursea.net/forums/showthread.php?t=794>

วาฬเพชฌฆาต เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ อยู่ในวงศ์โลมา (Delphinidae) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Orcinus orca* วาฬเพชฌฆาตอาศัยอยู่ในมหาสมุทรได้ทั่วโลก ตั้งแต่อาร์กติกเรื่อยไปจนถึงแอนตาร์กติก รวมทั้งในทะเลแถบเขตร้อน นักวิทยาศาสตร์จำแนกวาฬเพชฌฆาตออกเป็น 3 สายพันธุ์หลัก ได้แก่

- สายพันธุ์ทั่วไป (Resident) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามชายฝั่งด้านตะวันออกเฉียงเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิก อยู่รวมกันเป็นครอบครัวอย่างเหนียวแน่น
- สายพันธุ์อพยพ (Transient) มักเดินทางไปทั่วตามชายฝั่งทะเล รวมกลุ่มกันเล็กๆ ราว 2-6 ตัว แต่ไม่เป็นครอบครัวเหนียวแน่นและมีพฤติกรรมไม่ซับซ้อนเท่าสายพันธุ์ทั่วไป
- สายพันธุ์ทะเลลึก (Offshore) นักวิทยาศาสตร์เพิ่งค้นพบวาฬเพชฌฆาตสายพันธุ์นี้เมื่อปี 1988 ซึ่งมีพันธุกรรมแยกออกจาก 2 สายพันธุ์ข้างต้นอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในทะเลเปิด มักรวมตัวกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ประมาณ 60 ตัว แต่พฤติกรรมอื่นๆยังมีข้อมูลน้อยมาก

ลักษณะเด่น

วาฬเพชฌฆาตมีสีดำนบริเวณส่วนหลัง และมีส่วนอกและท้องเป็นสีขาว รวมทั้งบางส่วนของด้านข้าง ลำตัวและด้านหลังดวงตาที่มีสีขาวเช่นกัน ลำตัวขนาดใหญ่และแข็งแรงมาก มีครีบหลังขนาดใหญ่คล้ายรูปสามเหลี่ยมสูงถึง 2 เมตร โดยทั่วไปวาฬเพชฌฆาตตัวผู้จะมีความยาว 6-8 เมตร และมีน้ำหนักประมาณ 6-7 ตัน ส่วนตัวเมียมีขนาดเล็กกว่าไม่มาก แต่วาฬเพชฌฆาตบางตัวอาจมีความยาวได้สูงสุดเกือบ 10 เมตร และหนักถึง 10 ตัน ซึ่งวาฬเพชฌฆาตสามารถว่ายน้ำได้เร็วกว่า 56 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

พฤติกรรม

วาฬเพชฌฆาตเป็นสัตว์สังคมที่มีพฤติกรรมซับซ้อน มีตัวเมียเป็นจำพวก หากมีชีวิตอยู่ในธรรมชาติ วาฬเพชฌฆาตเพศเมียจะมีอายุยืนเฉลี่ย 50-60 ปี หรืออาจยืนยาวถึง 90 ปี ขณะที่วาฬเพชฌฆาตเพศผู้จะมีอายุเฉลี่ยที่ 29 ปี และอายุยืนสูงสุดได้ถึง 60 ปี แต่หากเป็นวาฬเพชฌฆาตที่ถูกเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์น้ำ จะมีช่วงอายุสั้นกว่าพวกเดียวกันที่อยู่ในธรรมชาติอย่างมาก บางตัวอาจอยู่ได้ไม่เกิน 25 ปีก็มี วาฬเพชฌฆาตจัดเป็นนักล่าอันดับต้น ๆ มันกินอาหารราว 227 กิโลกรัม/วัน และมันไม่เคยนอนหลับ แต่จะใช้วิธีว่ายน้ำช้า ๆ แทน ไม่อย่างนั้นมันจะจมน้ำตาย วาฬเพชฌฆาตที่มีอายุมากกว่าจะสอนวิธีการล่าเหยื่อให้แก่วาฬเพชฌฆาตที่อายุน้อยกว่า

เหตุที่ได้ชื่อว่า วาฬเพชฌฆาต และอาหาร

วาฬชนิดนี้กินสัตว์ทะเลอื่นๆ เป็นอาหาร รวมทั้งฉลาม โลมา แมวน้ำ สิงโตทะเล เพนกวิน หรือแม้แต่ วาฬต่างสปีชีส์ที่มีขนาดใหญ่กว่า จึงได้ชื่อว่าเป็นวาฬชนิดที่ดุร้ายที่สุดในโลก ซึ่งเทคนิคการล่าเหยื่อของวาฬเพชฌฆาตมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับชนิดของเหยื่อผู้โชคร้าย แต่โดยทั่วไปวาฬเพชฌฆาตในธรรมชาติจะไม่ทำร้ายมนุษย์

ที่มาของบทความ

- <http://www.saveoursea.net/forums/showthread.php?t=794>
- <https://th.wikipedia.org/wiki/วาฬเพชฌฆาต>

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ

คำถาม : เนื้อหาที่กล่าวถึงในบทความเน้นไปที่หัวข้อใด?

1. ลักษณะทางกายภาพและพฤติกรรมของวาฬเพชฌฆาต
2. ความสำคัญของวาฬเพชฌฆาตต่อระบบนิเวศทะเล
3. สาเหตุที่วาฬเพชฌฆาตได้รับการเลี้ยงดูในสวนสัตว์น้ำ
4. การค้นพบวาฬเพชฌฆาตสายพันธุ์ใหม่ในช่วงปีที่ผ่านมา

เฉลย: 1.ลักษณะทางกายภาพและพฤติกรรมของวาฬเพชฌฆาต

กระบวนการอ่าน: การอ่านจับใจความสำคัญ

สถานการณ์: ข้อมูลเกี่ยวกับวาฬเพชฌฆาตจากบทความที่ให้ไว้

แหล่งที่มา: บทความให้ความรู้เกี่ยวกับวาฬเพชฌฆาต

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: : ข้อเท็จจริงเชิงวิชาการ

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บทความข้อมูลทั่วไป

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป.6/3: อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องี่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

คำถาม : ข้อใดต่อไปนี้ "ไม่ถูกต้อง" เกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมของวาฬเพชฌฆาต?

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. วาฬเพชฌฆาตตัวเมียมีอายุน้อยกว่าเพศผู้
2. วาฬเพชฌฆาตกินอาหารประมาณ 200 กิโลกรัมต่อวัน
3. วาฬเพชฌฆาตสามารถนอนหลับเป็นเวลานานในทะเล
4. วาฬเพชฌฆาตเพศผู้มีน้ำหนักสูงสุดประมาณ 10 ตัน

เฉลย: 2. วาฬเพชฌฆาตกินอาหารประมาณ 200 กิโลกรัมต่อวัน

3. วาฬเพชฌฆาตสามารถนอนหลับเป็นเวลานานในทะเล

กระบวนการอ่าน: การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากบทความที่ให้มา

สถานการณ์: ข้อมูลเกี่ยวกับวาฬเพชฌฆาตในรูปแบบบทความสารคดี และต้องใช้ความเข้าใจในการเลือกคำตอบที่ถูกต้องมากกว่า 1 ตัวเลือกในแต่ละคำถาม

แหล่งที่มา: บทความให้ความรู้เกี่ยวกับวาฬเพชฌฆาต

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: ข้อเท็จจริงเชิงวิชาการ

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บทความข้อมูลทั่วไป

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป.6/3: อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด

คำถาม : โครงสร้างฝูงของวาฬเพชฌฆาตสายพันธุ์ทั่วไปมีตัว _____ เป็นจ่าฝูง

เฉลย: เมีย

กระบวนการอ่าน: การรู้ตำแหน่งของสนทนในบทอ่าน

สถานการณ์: อ่านบทความเกี่ยวกับวาฬเพชฌฆาตและต้องเติมคำตอบที่ถูกต้องตามข้อมูลที่ให้

แหล่งที่มา: บทความให้ความรู้เกี่ยวกับวาฬเพชฌฆาต

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: ข้อเท็จจริงเชิงวิชาการ

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บทความข้อมูลทั่วไป

ลักษณะข้อสอบ: แบบเติมคำตอบแบบปิด (ตอบด้วยคำหรือวลีสั้น ๆ)

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป.6/3: อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 คำถามแบบเติมคำตอบแบบเปิด

คำถาม : จงอธิบายเหตุผลว่าทำไมวาทพหุชนชาติถึงได้ชื่อว่าเป็น "วาทพหุชนชาติ"?

เฉลย: วาทพหุชนชาติได้ชื่อว่าเป็น "วาทพหุชนชาติ" เพราะมันกินสัตว์ทะเลอื่นๆ เป็นอาหาร เช่น ฉลาม โลมา แมวน้ำ สิงโตทะเล เพนกวิน หรือแม้แต่วาฬที่มีขนาดใหญ่กว่า และมีพฤติกรรมล่าที่หลากหลายและดุร้ายมาก

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: อ่านบทความเกี่ยวกับวาทพหุชนชาติและอธิบายเหตุผลเพื่ออธิบายคำตอบ

แหล่งที่มา: บทความให้ความรู้เกี่ยวกับวาทพหุชนชาติ

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: ข้อเท็จจริงเชิงวิชาการ

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บทความข้อมูลทั่วไป

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบแบบเปิด

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป.6/3: อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ

คำถาม: จากบทความ คุณคิดว่าเหตุใดวาทพหุชนชาติที่อยู่ในธรรมชาติจึงมีอายุยืนยาวกว่าที่เลี้ยงไว้ในสวนสัตว์น้ำ?

เฉลย: วาทพหุชนชาติที่อยู่ในธรรมชาติอาจมีอายุยืนยาวกว่าเพราะมันมีโอกาสได้ใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมตามธรรมชาติ มีพื้นที่กว้างขวางในการว่ายน้ำ และสามารถแสดงพฤติกรรมที่ซับซ้อน รวมถึงได้รับอาหารและการดูแลจากผู้ตามธรรมชาติ ในขณะที่การอยู่ในสวนสัตว์น้ำอาจมีข้อจำกัดด้านพื้นที่และส่งผลต่อสุขภาพจิตและร่างกายของวาทพหุชนชาติ

กระบวนการอ่าน: การวิเคราะห์และประเมิน

สถานการณ์: อ่านบทความเกี่ยวกับวาทพหุชนชาติ และวิเคราะห์บทความ

แหล่งที่มา: บทความให้ความรู้เกี่ยวกับวาทพหุชนชาติ

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบไม่ต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บทความข้อมูลทั่วไป

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบแบบอิสระ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป.6/3: อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน